

Decizia nr. 443 din 19.07.2023
privind sancționarea cu amendă de 10.000 lei a S.C. GEOPOL INTERNAȚIONAL S.R.L.
cu sediul în BUCUREȘTI, str. G-ral C-tin Budișteanu nr. 11 bis, et.1, cam.10, sector 1
CUI: 29580380

- pentru postul de televiziune REALITATEA PLUS/REALITATEA PLUS HD
București, Str. Frumoasa nr. 20, sector 1

Întrunit în ședința publică din 19 iulie 2023, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul întocmit de Direcția Monitorizare, în baza sesizărilor nr. S4626/17.04.2023 și S4633/17.04.2023 cu privire la emisiunea "Culisele statului paralel-Ediție Specială de Paști", din 16 aprilie 2023, difuzată de postul REALITATEA PLUS.

Postul de televiziune REALITATEA PLUS aparține radiodifuzorului S.C. GEOPOL INTERNAȚIONAL S.R.L. (licența audiovizuală nr. S-TV 303.4/17.01.2013, eliberată la 13.12.2022 și decizia de autorizare nr. 1927.2-1/31.05.2022, eliberată la 13.12.2022).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și vizionarea unor selecții din înregistrarea emisiunii menționate, membrii Consiliului au constatat că S.C. GEOPOL INTERNAȚIONAL S.R.L. a încălcat prevederile art. 64 alin. (1) lit. a) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit dispozițiilor invocate: În virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:

- a) asigurarea unei distincții clare între fapte și opinii;

În fapt, potrivit raportului de monitorizare, postul de televiziune REALITATEA PLUS a difuzat, în data de 16.04.2023, în intervalul orar 20:57-23:41, o ediție a emisiunii *Culisele Statului Paralel*, realizată de Anca Alexandrescu.

Invitați: Diana Șoșoacă-senator, Dumitru Silvestru Șoșoacă-soțul Dianei Șoșoacă, Florin Zamfirescu-actor, Luis Lazarus, Laurențiu Primo, Miron Manega-jurnalist.

Redăm din raportul de monitorizare aspectele reținute de membrii Consiliului:

Titluri: (...) ȘOȘOACĂ: **PUTIN NU VREA SĂ NE DEA MOLDOVA DIN CAUZA TRANSNISTRIEI. ȘOȘOACĂ: E UN PLAN DIN UMBRĂ, ROMÂNIA VA FI ÎMPĂRȚITĂ ÎN 5 PĂRȚI. ȘOȘOACĂ: POLONIA VREA SĂ FIE CEA DE-A DOUA CEA MAI MARE ȚARĂ DIN UE. ȘOȘOACĂ: POLONIA NEGOCIAZĂ PRELUAREA UCRAINEI. ȘOC: ȘOȘOACĂ SPUNE CUM VA ARĂTA HARTA LUMII LA FINALUL RĂZBOIULUI. ȘOȘOACĂ: AM AFLAT PLANUL SECRET AL POLONIEI. ȘOȘOACĂ: AM AFLAT CINE NU VREA SĂ SE UNEASCĂ ROMÂNIA CU MOLDOVA. ȘOȘOACĂ: PERICOLUL E DESTRĂMAREA ROMÂNIEI. ȘOȘOACĂ: MULȚI AU INTERESE ÎN ROMÂNIA, VOR SĂ NE IA ȚARA. ȘOȘOACĂ: LA SFÂRȘITUL RĂZBOIULUI, UCRAINA NU VA MAI EXISTA. (...)**

Subiecte în discuție: religie (Paștele Ortodox în același timp cu cel Catolic!), politică internă/externă, suveranitate, naționalism, educație/învățământ, etc.

*Întrebată fiind despre noile proiecte de legi la care a lucrat, invitata Diana Șoșoacă a făcut următoarele afirmații și comentarii, cu implicații de politică externă și geopolitică:

(S1-rep.13.35-18.29, sel.23.mp4) (...)

Anca Alexandrescu: *Anexare? Toată lumea s-a isterizat la folosirea acestui cuvânt! Ați vrut așa, cum spun unii, ați vrut să-i puneți în situația de a vota împotriva unirii cu Moldova?*

Diana Șoșoacă: (...) Pe scurt, că nu avem timp și am detaliat enorm de mult, în foarte multe emisiuni, vreau să vă spun că, de la începutul războiului, Polonia negociază cu toate statele preluarea Ucrainei și refacerea Imperiului Polonez. Există aicea niște voci care se opun. Una este Ungaria, a doua este Slovacia. Noi, ca români, care avem teritorii acolo, niciunul nu a zis nimic. Toată lumea se ia, că este un proiect putinist. Nu! Putin nu își dorește să ne dea Bugeacul, nu își dorește să ne dea Moldova din cauza Transnistriei și Găgăuziei, plus alte multe tratate ascunse, secrete, care există, de care am aflat și poate, cândva vor fi desecretizate, dar mai este un plan din umbră, planul prin care România va fi împărțită în 5 părți. În momentul în care Polonia se va uni cu Ucraina sau cu o parte a teritoriilor sale, dacă o preia pe toată, că aicea se negociază, va prelua și teritoriile care ne-au aparținut nouă și ale Ungariei și ale Slovaciei și va forma cea de-a doua cea mai mare țară din UE, dar prima din punct de vedere militar. (...). Eu am făcut și o declarație politică, la cât am dat noi și am ajutat și ne-am îndatorat pentru a ajuta ucrainenii, Joe Biden, America, nici măcar cu o vizită nu ne-a tratat! S-au dus direct la polonezi, invitând-o pe Maia Sandu, în niciun caz pe Iohannis, nu s-a arborat steagul UE și nici al NATO, ci doar ale SUA, al Poloniei și al Moldovei și al Ucrainei. Atenție foarte mare! Uitați-vă la simboluri, totul contează! (...). România în 2020, era supusă împărțirii în 3! La acest moment, este supusă împărțirii în 5! În momentul în care eu am aflat de aceste lucruri, mai mult decât atât, vedeți, nu m-a întrebat nimeni niciodată, ce se discută la o recepție la o Ambasadă!? De ce m-am dus la Ambasada Rusiei? Anul trecut a fost un eveniment, nu mai știu cum se numea, "Ziua Unității Naționale", ceva de genul ăsta și zic, ce-o fi asta!? M-am uitat și eu pe internet și am văzut că, în urmă cu 600 de ani, exista acest Imperiu Polonez, care s-a extins, până la Moscova, da, polono-lituanian, care s-a extins până la Moscova și a fost ceva atât de abuziv pentru ruși, încât, cum să zic, pentru ei este un pericol extraordinar ca Polonia să se refacă ca și Imperiu de atunci! Atunci am aflat eu, la Ambasadă.

(S2-rep.18.29-22.47, sel.23.mp4) Diana Șoșoacă: (...). Nu am spus anexare prin agresiune, prin forță. Așa se numește ceea ce spun ei, că te duci cu tancurile, agresiune prin forță, anexiune prin forță! Nu! Eu am spus anexare. Înseamnă a lipi! Nu vorbești pe înțelesul oamenilor, ci vorbești cu expresii juridice, care se transpun în aceste tratate. Mai mult decât atât, eu sunt jurist, eu știu că am semnat niște tratate. Convenția de la Helsinki, pe care tot o invocă ei, de parcă ar fi fost semnată acum, în 2020. Nu, a fost semnată în 1975 și menționează foarte clar că nu poți și scrie acolo, să-ți modifice granițele și teritoriile, prin anexare forțată, dar poți, prin negociere. Ce spun eu la Art. 4, după ce vorbesc de anexare? În cel cu Ucraina, am spus că trebuie sesizate imediat, toate organismele internaționale, pentru a se pune în aplicare, respectiv pentru a se putea duce la îndeplinire legea. Cea cu Moldova, a venit la o săptămână și uitați-vă plimbările doamnei Maia Sandu în România, pe urmă trilaterală cu Olaf Scholz. Nu vă spune ceva? Nu vi se pare că deja pericolul este iminent asupra României?

Anca Alexandrescu: Ce credeți că s-ar putea întâmpla, adică de ce vă temeți? Care ar fi pericolul?

Diana Șoșoacă: Destrămarea României, pentru că fiecare putere își va lua o parte, o regiune din România, unde fiecare are un interes!

Anca Alexandrescu: Pe ce vă bazați, când spuneți...

Diana Șoșoacă: Prin tot ce v-am spus eu acuma, prin toate întâlnirile, prin toate luările lor de poziție, prin acțiunile pe care ei le au, nu de acum, de ani și ani de zile. Pe 12 aprilie, doamna Katalin Novak, vine la Carei și-și permite să participe... ea spune că e o vizită privată. Vizită privată cu toate instituțiile statului român?

Anca Alexandrescu: Dar a mai fost!

Diana Șoșoacă: ... Vii tu în țara mea și îmi vopsești tu mie tricolorul meu? Îl faci în steagul Ungariei? Hai să mă duc și eu în Ungaria și să încep să vopsesc totul în tricolorul României! Pentru ce, la Carei, niciun steag al României nu este pus? Pentru ce se dezvelesc busturi, acum al compozitorului Imnului maghiar?

Dumitru Silvestru Șoșoacă: Și mai e și o strofă din Imn, gravată acolo, cu litere de aur, care nu era în proiect. Ca să ne înțelegem! E pusă extra proiect!

Laurențiu Primo: Hai să-ți răspund la întrebare, de ce!? Pentru că pot! Pentru că li se permite!

Dumitru Silvestru Șoșoacă: Pentru că noi nu avem președinte, nu avem conducerea unei țări.

Laurențiu Primo: Avem niște trădători!

(S3-rep.22.47-26.18, sel.23.mp4) Diana Șoșoacă: Și atunci, a trebuit să fac aceste inițiative. Ce-au arătat aceste inițiative? Că avem niște naționaliști falși și în Parlament și în civic și în partidele extraparlamentare și în Moldova, unde toată lumea se bate cu pumnii în piept, unire, unire, facem, aducem steaguri, hai să facem miting, ne dăm steagul de 500 de m, hai să facem "pod de flori"! Pe bune? Când i-am văzut, am zis, dom'le, ăștia chiar vor Unirea, hai dom'le să ne unim, pentru că Unirea face forța, rămânem împreună, devenim o putere! Le fac proiectele de Unire și ce să vezi?

Dumitru Silvestru Șoșoacă: Dau cu pietre în tine!

Diana Șoșoacă: Marele Unionist din Parlamentul României, șef de galerie: "Nu ne face cinste un astfel de proiect, este o rușine!" Păi, n-ai zis tu mă, galeristule, că vrei să te unești cu țara? Cu ce te unești? Ești în Parlament, fă proiecte de legi! Nu pentru asta ai luptat? Le-am făcut și pentru Ucraina, să fim și noi în tandem cu Ungaria, cu Polonia și cu Slovacia! La sfârșitul războiului, Ucraina nu va mai exista, iar pe ruși n-o să-i dea nimeni afară din est, asta-i adevărul! (...)

Analizând raportul de monitorizare și vizionând selecții înregistrate din emisiunea *Culisele Statului Paralel*, ediția din 16 aprilie 2023, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a nesocotit prevederile art. 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului potrivit cărora în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte principiul asigurării unei distincții clare între fapte și opinii.

Astfel, în contextul dezbaterii subiectului privind situația politicii externe și geopolitice a României și a Europei după sfârșitul războiului din Ucraina, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul nu a făcut o distincție clară între faptele și opiniile prezentate, astfel cum prevede norma invocată.

De exemplu, atât din conținutul titlurilor afișate pe ecran: **"ȘOȘOACĂ: PUTIN NU VREA SĂ NE DEA MOLDOVA DIN CAUZA TRANSNISTRIEI. ȘOȘOACĂ: E UN PLAN DIN UMBRĂ, ROMÂNIA VA FI ÎMPĂRȚITĂ ÎN 5 PĂRȚI. ȘOȘOACĂ: POLONIA VREA SĂ FIE CEA DE-A DOUA CEA MAI MARE ȚARĂ DIN UE. ȘOȘOACĂ: POLONIA NEGOCIAZĂ PRELUAREA UCRAINEI. ȘOC: ȘOȘOACĂ SPUNE CUM VA ARĂTA HARTA LUMII LA FINALUL RĂZBOIULUI. ȘOȘOACĂ: AM AFLAT PLANUL SECRET AL POLONIEI. ȘOȘOACĂ: AM AFLAT CINE NU VREA SĂ SE UNEASCĂ ROMÂNIA CU MOLDOVA. ȘOȘOACĂ: PERICOLUL E DESTRĂMAREA ROMÂNIEI. ȘOȘOACĂ: MULȚI AU INTERESE ÎN ROMÂNIA, VOR SĂ NE IA ȚARA. ȘOȘOACĂ: LA SFÂRȘITUL RĂZBOIULUI, UCRAINA NU VA MAI EXISTA"**, cât și din susținerile invitatei

Diana Șoșoacă pe parcursul emisiunii, precum: **"...de la începutul războiului, Polonia negociază cu toate statele preluarea Ucrainei și refacerea Imperiului Polonez.", "... dar mai este un plan din umbră, planul prin care România va fi împărțită în 5 părți. În momentul în care Polonia se va uni cu Ucraina sau cu o parte a teritoriilor sale, dacă o preia pe toată, că aicea se negociază, va prelua și teritoriile care ne-au aparținut nouă și ale Ungariei și ale Slovaciei și va forma cea de-a doua cea mai mare țară din UE, dar prima din punct de vedere militar.", "România în 2020, era supusă împărțirii în 3! La acest moment, este supusă împărțirii în 5!" , "... în urmă cu 600 de ani, exista acest Imperiu Polonez, care s-a extins, până la Moscova, da, polono-lituanian, care s-a extins până la Moscova și a fost ceva atât de abuziv pentru ruși, încât, cum să zic, pentru ei este un pericol extraordinar ca Polonia să se refacă ca și Imperiu de atunci! Atunci am aflat eu, la Ambasadă.", "La sfârșitul războiului, Ucraina nu va**

mai exista, iar pe ruși n-o să-i dea nimeni afară din est, ăsta-i adevărul!” membrii Consiliului apreciază că astfel de afirmații necesitau demonstrare și probare, nefiind considerate opinii (judecăți de valoare).

Or, sub acest aspect, Consiliul consideră că faptele și opiniile sunt confundate pe tot parcursul conversației din timpul emisiunii, ceea ce afectează dreptul la informare corectă a publicului, astfel încât, s-a indus ideea că o judecată de valoare fără bază factuală este o probă cu privire la săvârșirea unei fapte.

Din acest punct de vedere, membrii Consiliului consideră că radiodifuzorul nu a făcut o distincție clară între fapte și opinii, având în vedere că afirmațiile susținute în timpul emisiunii de către invitata Diana Șoșoacă nu pot fi catalogate ca fiind simple “opinii”, “judecăți de valoare” sau “convîngeri”, în condițiile în care din conținutul acestora rezultă că au constituit afirmații factuale, susceptibile de a fi demonstrate și probate, fapt ce constituie o încălcare a prevederilor art. 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului, potrivit cărora în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii.

În scopul respectării exigenței prevăzute la art. 64 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului, Consiliul apreciază că, pentru informarea corectă a publicului, trebuia să se facă o distincție între modalitatea de abordare a faptelor și maniera de tratare a opiniilor exprimate în cadrul emisiunii, distincție ce trebuia să se manifeste atât cu privire la comentariile invitaților, în special, în ceea ce o privea pe invitata Diana Șoșoacă, dar, mai ales, în cazul exprimării propriului punct de vedere al realizatoarei emisiunii care, deși, s-a exprimat în mod formal *”Pe ce vă bazați, când spuneți”*, nu i-a solicitat invitatei Diana Șoșoacă să probeze sau să demonstreze aceste susțineri, reacția invitatei fiind neconcludentă sub acest aspect: ***”Prin tot ce v-am spus eu acuma, prin toate întâlnirile, prin toate luările lor de poziție, prin acțiunile pe care ei le au, nu de acum, de ani și ani de zile. Pe 12 aprilie, doamna Katalin Novak, vine la Carei și-și permite să participe... ea spune că e o vizită privată. Vizită privată cu toate instituțiile statului român?”***

În acest context, membrii Consiliului apreciază că afirmațiile/susținerile prezentate în timpul emisiunii nu au fost fundamentate pe dovezi pertinente, clare și întemeiate, nefiind asigurată astfel o separare clară între fapte și opinii pentru a respecta cerința prevăzută în norma invocată.

În calitate de garant al interesului public, în baza competențelor și obligațiilor stabilite prin lege, Consiliul Național al Audiovizualului apreciază că libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, este temelia principiilor morale și presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni în relațiile cu ceilalți membri ai colectivității, cu condiția ca alți membri ai societății să nu fie lezați. Curtea Europeană a stabilit, de asemenea, că articolul 10 din Convenție nu protejează numai substanța ideilor exprimate, dar și modul în care acestea sunt exprimate, precum și regula potrivit căreia *”dacă libertatea de opinie nu poate fi limitată, exprimarea opiniei poate forma obiectul unei limitări, fie și pentru respectarea drepturilor aparținând altor subiecte de drept.”*

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, bazate pe adevăr, asigurate prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

Pentru aceste considerente, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului și a faptului că radiodifuzorul a mai fost sancționat în ultimul an cu mai multe somații și amenzi pentru încălcarea aceluiași prevederi legale privind nerespectarea asigurării informării corecte, membrii Consiliului au propus sancționarea acestuia cu amendă de 10.000 de lei.

Supusă la vot, sancțiunea a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul art. 91 alin. (1) și alin. (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. GEOPOL INTERNAȚIONAL S.R.L. având licența audiovizuală nr. S-TV 303.4/17.01.2013, eliberată la 13.12.2022 și decizia de autorizare nr. 1927.2-1/31.05.2022, eliberată la 13.12.2022, pentru postul REALITATEA PLUS/REALITATEA PLUS HD **se sancționează cu amendă în cuantum de 10.000 lei** pentru încălcarea prevederilor art. 64 alin. (1) lit. a) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2: În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3: Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. GEOPOL INTERNAȚIONAL S.R.L. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 10.000 de lei postul REALITATEA PLUS, deoarece, în contextul dezbaterei subiectului privind situația politicii externe și geopolitice a României și a Europei după sfârșitul războiului din Ucraina, a reieșit faptul că, atât din titlurile afișate pe ecran, cât și din conținutul emisiunii *Culisele Statului Paralel* din 16 aprilie 2023, nu s-a asigurat o informare corectă a publicului, în sensul că nu s-a făcut o distincție clară între faptele și opiniile prezentate, astfel cum impune norma la art. 64 din Codul audiovizualului.

Potrivit prevederilor invocate, în virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să asigure o distincție clară între fapte și opinii.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

MARIA MONICA GUBERNAT

Serviciul Juridic, Reglementări
și Relații Europene,

Șef serviciu Dumitru Ciobanu